

Številka: 004-18/2021/43
Ljubljana, 24.9.2021
EVA (če se akt objavi v Uradnem listu RS)
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Strateški dokument zunanje politike Republike Slovenije "Slovenija: varna, uspešna in v svetu spoštovana – zunanja politika Republike Slovenije" – predlog za obravnavo - NOVO
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi prvega odstavka 2. člena in šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G,65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... sprejela naslednji sklep: <i>Vlada Republike Slovenije je določila besedilo strateškega dokumenta zunanje politike Republike Slovenije z naslovom "Slovenija: varna, uspešna in v svetu spoštovana – zunanja politika Republike Slovenije".</i> <i>Vlada Republike Slovenije besedilo strateškega dokumenta posreduje v seznanitev Odboru Državnega zbora Republike Slovenije za zunanjo politiko.</i> <i>Priloga: besedilo strateškega dokumenta "Slovenija: varna, uspešna in v svetu spoštovana – zunanja politika Republike Slovenije".</i> Sklep prejme: - Ministrstvo za zunanje zadeve
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
(Navedite razloge, razen za predlog zakona o ratifikaciji mednarodne pogodbe, ki se obravnava po nujnem postopku – 169. člen Poslovnika državnega zbora.)
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
dr. Anže Logar, minister za zunanje zadeve
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
člani Strateškega sveta za zunanjo politiko.
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
- dr. Anže Logar, minister za zunanje zadeve - dr. Stanislav Raščan, državni sekretar, Ministrstvo za zunanje zadeve - Gašper Dovžan, državni sekretar, Ministrstvo za zunanje zadeve
5. Kratek povzetek gradiva:
Gradivo predstavlja revizijo oz. aktualizacijo Strateškega dokumenta zunanje politike RS, ki ga je vlada potrdila julija leta 2015. Tako kot tedanji dokument, tudi prenovljena strategija temelji na Deklaraciji o zunanji politiki Republike Slovenije (DeZPRS-1), ki jo je Državni zbor sprejel julija 2015. Poleg strokovnih služb Ministrstva za zunanje zadeve so ključno vlogo pri prenovi dokumenta imeli člani Strateškega sveta ministra za zunanje zadeve. Največ sprememb je doživel opis spremenjenega mednarodnega okolja, ki je dodatno poglobljen. Opisan je vpliv pandemije virusa covid-19, naraščajoča vloga avtoritarnih sil v svetu, vpliv sprememb

na razpravo o prihodnosti Evrope, na gospodarske odnose v svetu in na multilateralno ureditev. Dodatna pozornost je namenjena vlogi nedržavnih deležnikov, prizadevanjem za svoboden in odprt internet, kibernetiki varnosti, hibridnim grožnjam in sklepanjem mednarodnih trgovinskih sporazumov, pa tudi podnebnim spremembam ter zelenemu digitalnemu prehodu.

V ostalem delu besedila je še okrepljen poudarek vlogi Evropske unije kot najpomembnejšemu vrednostnemu, političnemu, pravnemu in ekonomskemu okolju ter prizadevanjem za njeno večjo odpornost in strateško avtonomijo. Dokument upošteva razmere po brexitu, potrjuje podporo širitvi EU in opredeljuje smernice za sodelovanje z Rusko federacijo v spremenjenih razmerah. Dodaten poudarek je dan indo-pacifiški regiji. Dokument omenja lani vzpostavljen strateški dialog z ZDA. V soseščini dokument poudarja pomen infrastrukturnih povezav. Okrepljen je razdelek o Sredozemlju in besedilo o sodelovanju z drugimi jadranskimi državami.

Razdelek o multilateralnem sodelovanju upošteva zoženi nabor zunanjepolitičnih prioritet. Dodaten poudarek je dan področju mednarodnega prava v kibernetičnem prostoru in etičnim vidikom umetne inteligence ter potrebi po olajšanemu kandidiranju slovenskih predstavnikov v mednarodna sodna in arbitražna telesa.

Na področju gospodarske diplomacije je okrepljen poudarek na digitalni diplomaciji ter umestitvi diplomatov z zadolžitvami za stike s tehnološkimi velikani v velikih svetovnih razvojnih središčih.

Razdelek o pomoči državljanom in državljanom na tujem daje dodaten poudarek podpori novodobnim slovenskim skupnostim v tujini, vključno z njihovim vračanjem in repatriacijo.

(Izpolnite samo, če ima gradivo več kakor pet strani.)

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	uskklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
– prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,				

- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,

- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

NE

Gradivo je imelo v času priprave oznako tajnosti "interno". Postopek sprejemanja dokumenta se zaključuje na Vladi RS. Gradivo je revidirana verzija istoimenskega dokumenta iz leta 2015, temelji pa na leta 2015 v Državnem zboru sprejeti Deklaraciji o zunanji politiki RS

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave:

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.
- .

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Poročilo je bilo dano

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

NE

**dr. Stanislav Raščan
DRŽAVNI SEKRETAR**

OBRAZLOŽITEV:

Namen in priprava dokumenta:

Gradivo predstavlja revizijo oz. aktualizacijo zunanjepolitične strategije, katere besedilo je Vlada RS določila 29.7.2015 (Strateški dokument zunanje politike RS "Slovenija: varna, uspešna in v svetu spoštovana – zunanja politika RS", sklep št. 50000-2/2015/6). Tako kot tedanji strateški dokument, tudi prenovljena strategija temelji na Deklaraciji o zunanji politiki Republike Slovenije (DeZPRS-1), ki jo je Državni zbor sprejel 10. julija 2015 (Št. 007-01/15-1612, EPA 532-VII). V Deklaraciji je zapisano, da bodo "načini in sredstva za doseganje konkretnih ciljev po posameznih prednostnih področjih, ki jih opredeljuje Deklaracija o zunanji politiki Republike Slovenije, [bodo] podrobneje opredeljeni v strateškem dokumentu o zunanji politiki Republike Slovenije, ki ga na podlagi Deklaracije sprejme Vlada Republike Slovenije". Prav tako je v predgovoru k izdaji Strategije iz leta 2015 zapisano, da je "deklaracija [je] naravna izrazito dolgoročno, strateški dokument pa omogoča popravke in dopolnila, ki jih bodo narekovale spremenjene mednarodne okoliščine."

Mednarodno okolje je v minulih več kot petih letih dejansko doživelo številne spremembe. Med drugim so se okrepile kibernetске in hibridne grožnje. Poleg brexita je nazadnje imela izreden vpliv na razmere v mednarodnem okolju pandemija virusa covid-19 ter, v najnovejšem času, umik zahodnih sil iz Afganistana. Poleg tega je bilo v času od obeh strateških dokumentov iz leta 2015 sprejetih za to področje več drugih pomembnih nacionalnih dokumentov, npr. leta 2019 sprejeta strategija nacionalne varnosti ter Bela knjiga o obrambi iz januarja 2020, kjer je med drugim veliko pozornosti namenjenih hibridnim grožnjam in kibernetски varnosti, torej temam, ki so tesno povezane z oceno razmer v mednarodnem okolju in z mednarodno varnostjo. Ustanovljen je bil tudi nov nacionalni organ za informacijsko varnost, v Ministrstvu za zunanje zadeve pa postavljen Nacionalni koordinator za zunanje vidike digitalizacije, umetne inteligence in kibernetске varnosti.

V luči vseh navedenih razlogov je Ministrstvo za zunanje zadeve pristopilo k prenovi oz. osvežitvi strateškega dokumenta. Prvi posvet o prenovi ali osvežitvi zunanjepolitične strategije je bil opravljen na rednem letnem posvetu slovenske diplomacije septembra 2020, nakar se je proces nadaljeval znotraj Ministrstva za zunanje zadeve z zbiranjem predlogov in pripomb za prenavo med posameznimi direktorati. Pri tem je Ministrstvo za zunanje zadeve izhajalo iz ocene, da temeljne usmeritve zunanje politike RS, kot izhajajo iz zgoraj omenjene Deklaracije ostajajo veljavne, zato večji posegi v Strateški dokument zunanje politike RS niso bili potrebni, pač pa je bilo predvsem potrebno prenoviti oz. osvežiti oceno mednarodnega okolja ter upoštevati nove izzive, zlasti s področja kibernetске varnosti, hibridnih groženj ter soočanja z različnimi oblikami kriz, kot je npr. pandemija virusa covid-19.

Ključno vlogo pri prenovi Strateškega dokumenta zunanje politike RS je imel februarja 2021 imenovani Strateški svet ministra za zunanje zadeve, ki predstavlja širok nabor predstavnikov akademske, podjetniške in institucionalne sfere: dr. Boštjan Udovič, dr. Ernest Petrič, dr. Marko Pavliha, Kaja Ciglič, dr. Matej Avbelj, Alojz Kovšca, Dimitrij Zadel, dr. Igor Senčar, dr. Dimitrij Rupel, dr. Jure Leskovec, Monika Gregorčič, dr. Davorin Kračun, dr. Vito Bobek in dr. Uroš Svete. Strateški svet je o osnutku besedila dokumenta, pripravljenega na osnovi prispevkov strokovnih služb, opravil pod vodstvom ministra za zunanje zadeve dr. Anžeta Logarja dve razpravi in sicer 2.3.2021 in 16.7.2021, člani Strateškega sveta pa so posredovali tudi pisne pripombe, ki so bile v besedilu tudi upoštevane. Besedilo je usklajeno s Kabinetom predsednika Vlade.

Prenovljeni Strateški dokument ohranja dosedanje delitev na tri glavna poglavja: 1., Okvir; 2., Koncentrični krogi zunanje politike; 3., Zunanja politika v preseku – prednostna področja. Uvodoma dokument vsebuje osvežen kratek povzetek pod naslovom "Ključna sporočila". Ta sporočila smiselno dopolnjujejo "okenca" na koncu vsakega podpoglavja, kjer je kratko povzeta vsebina teh poglavij; tudi ta so na nekaterih mestih osvežena.

Dokument vsebuje tudi motivacijsko gesla (slogan) organa ter grafični razpoznavni znak (s soglasjem Banke Slovenije za uporabo).

Vsebinsko gledano je – iz zgoraj navedenih razlogov – največ sprememb bil deležen razdelek 1.2, ki opisuje spremenjeno mednarodno okolje. V prenovljenem razdelku, ki poglobljeno opisuje spremenjeno dinamiko in paradigme v mednarodni skupnosti je opisan vpliv pandemije covid-19 na mednarodne odnose, ki je še poglobila nasprotja med, na eni strani, državami svobodnega sveta, ki ostajajo zveste načelom liberalne demokracije, in, na drugi strani, okrepljenimi avtoritarnimi silami. Hkrati je opisan vpliv pandemije na odnose znotraj EU in na razpravo o prihodnosti Evrope in o evropskem načinu življenja, ter vpliv na multilateralno ureditev, tudi gospodarsko. Dodatna pozornost je namenjena vlogi nedržavnih deležnikov v mednarodnih odnosih, zlasti tehnoloških velikanov, prizadevanjem za svoboden in odprt internet, kibernetiki varnosti kot tematiki mednarodnih odnosov ter hibridnim grožnjam. Razdelek daje dodaten poudarek mednarodnim gospodarskim odnosom in gospodarski diplomaciji ter sklepanju mednarodnih trgovinskih sporazumov. Razdelek poudarja pomen samozavestne zunanje politike.

Pomembnejše novosti v ostalih delih dokumenta:

V razdelku 2.1 je uvodoma poglobljeno opisano razumevanje Evropske unije ter še okrepljen središčni poudarek Evropski uniji kot najpomembnejšemu vrednostnemu, političnemu, pravnemu in ekonomskemu okolju. Poudarek dejavni vlogi RS v EU je na zelenemu digitalnemu prehodu, gospodarskim interesom in socialni blaginji, pa tudi sooblikovanju Skupne zunanje in varnostne politike EU. V podpoglavju o dvostranskem sodelovanju v Evropi je kot odziv na novo realnost brexita opisan pristop do Združenega kraljestva v novih razmerah, potrjena podpora širitvi EU na Zahodni Balkan ter opredeljene smernice za sodelovanje z Rusko federacijo, ki upoštevajo razvoj v odnosih med EU in to državo. Pri odnosih z ZDA je omenjen lani vzpostavljen strateški dialog med državama.

V razdelku 2.2 ("V soseščini") je še močneje poudarjen pomen infrastrukturnih povezav s sosednjimi državami ter omenjeno nadgrajevanje simbolnih dejanj za preseganje zgodovinskih bremen v odnosih z Italijansko Republiko in Republiko Avstrijo. Okrepljen je razdelek o Sredozemlju in besedilo o sodelovanju z drugimi jadranskimi državami ter o pomorski identiteti RS nasploh.

Razdelek 2.3 ("V širšem svetu") vsebuje dodaten poudarek na indo-pacifiški regiji ter interesu EU, da se v tej regiji vzpostavi mednarodna ureditev, ki bo temeljila na demokraciji, človekovih pravicah, vladavini prava, svobodi plovbe in pomorske varnosti.

Razdelek 3.1 ("Učinkovito multilateralno sodelovanje in upravljanje z globalnimi izzivi") je doživel nekaj sprememb, v skladu z zmanjšanjem števila multilateralnih prioritet, pa tudi glede na aktualne nove izzive, zlasti pandemije virusa covid-19. V najožji krog prizadevanj v multilateralnih okvirih dokument uvršča enakost žensk in moških, pravice otrok, demografske spremembe in pravice jezikovnih manjšin ter uresničevanje svobode veroizpovedi in prepričanja. Na novo je omenjeno zavzemanje RS za pristop EU k Evropski konvenciji o človekovih pravicah, pri čemer je potrebno nasloviti nekatera pravna vprašanja. Na področju

mednarodnega prava je nov poudarek pravu v kibernetnem prostoru in etičnim vidikom umetne inteligence. Na tem področju dokument izpostavlja tudi nujnost posodobitve in nadgraditve pravnega okvira, ki bi olajšal in spodbudil kandidiranje in delovanje slovenskih predstavnikov ali posameznikov iz Slovenije v mednarodnih sodnih in arbitražnih telesih.

V razdelku 3.2 ("Gospodarska diplomacija" in "znanstvena diplomacija") je dodaten poudarek dan digitalni diplomaciji in umetni inteligenci ter zelenim tehnologijam. Napovedana je preučitev možnosti umestitve diplomatov z zadolžitvami za stike s tehnološkimi velikani v velikih svetovnih razvojnih središčih in podpori domači industriji na področju informacijsko-telekomunikacijskih tehnologij.

Razdelek o pomoči državljanom in državljanom na tujem vsebuje dodaten poudarek na podpori novodobnim slovenskim skupnostim v tujini, vključno z njihovim vračanjem in repatriacijo.